

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA

2021.
MÁJUS

NIMRÓD

WWW.OMVK.HU

| WWW.NIMROD.HU

hírlevele

2021 – A VADÁSZATI
ÉS TERMÉSZETI VILÁGKIÁLLÍTÁS ÉVE

ÉRTÉK | HŰSÉG | SZENVEDÉLY

Változik-e a vadásztársadalom demográfiája?

© SZIGETI EDIT

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA MEGALAKULÁSÁTÓL KEZDVE, 1998 ÓTA TÖRVÉNYI FELHATALMAZÁS ALAPJÁN GYŰJT ÉS KEZEL ADATOKAT A HIVATÁSOS ÉS SPORTVADÁSZ TAGJAIRÓL. A TÖBB MINT HÚSZÉVNYI ADATBÁZIS LEHETŐSÉGET AD AZ ADATOK STATISZTIKAI ELEMZÉSÉRE, A TENDENCIÁK, ÉRDEKES JELENSÉGEK KIMUTATÁSÁRA. A KAMARA ÉVENTE TÖBB MEGKERESÉST IS KAP A SZAKDOLGOZATÁT, DIPLOMAMUNKÁJÁT KÉSZÍTŐ HALLGATÓKTÓL A KEZELT ADATBÁZIS ADOTT KÉRDÉSKÖR SZERINTI ELEMZÉSÉRE, MINT AMILYEN AZ ALÁBB OLVASHATÓ DEMOGRÁFIAI RÉSZELEMLÉS.

A fejlett világ számos országában megfigyelhető, hogy egyszerre fogy és öregszik a vadásztársadalom. Ennek mértéke és következményei ugyan országonként eltérnek, de azt általánosságban kijelenthetjük, hogy a vadászok csökkenő létszáma mind az ágazat gazdasági súlyának (bevétel és foglalkoztatottak száma), mind a vadászathoz köthető rekreációs, állományhasznosítási, természetmegőrzési és kulturális értékeknek a csökkenését fogja eredményezni.

Miközben itthon számos cikk foglalkozik a vadászható fajok létszámának alakulásával, addig méltatlanul kevés szó esik a hazai vadászok demográfiájáról, a vadászok számának, összetételének, korának változásairól. Jelen írás célja, hogy elkezdje pótolni ezt a hiányosságot, illetve elindítsa a szakmai beszélgetést a vadászó társadalom alakulásáról, a vadásztársadalom alakításának szükségességéről.

Elemzésünk során – a nyilvánosan is elérhető adatok mellett – a vadászkamara nyilvántartásából származó adatsorokat használtuk fel.

ÖREGSZÜNK, DE VAJON MIÉRT?

Elsőként annak néztünk utána, hogy – a fejlett világ többségéhez hasonlóan¹ – itthon is öregszik-e a vadásztársadalom. Az adatok azt mutatják, hogy igen, ráadásul jelentős mértékben: a magyar vadászok átlagéletkora 1999–2020 között 45,6 évről 50,2 évre, vagyis 4,6 évvel emelkedett.

Ha az elmúlt évek trendjét tartósnak tekintjük, akkor előre jelezhető, hogy 25 év múlva 55 éves, 50 év múlva pedig 60 éves lesz az átlagos életkor a vadászok között. Mielőtt tovább spekulálunk a jövőről, érdemes megvizsgálni, hogy viszonyul az elmúlt évek tendenciája a magyar társadalomban megfigyelt folyamatokhoz.

Ha a magyar férfiak átlagéletkorához hasonlítjuk a vadászoknál látható trendet, rögtön érthetőbbé válik a fenti eredmény: ugyanezen időszak (1999–2020) alatt a magyar férfiak átlagos életkora is jelentősen, 4,1 évvel nőtt.² Ugyan a vadászok körében valamivel gyorsabb volt az „öregedés”, de a különbség nem számottevő.

Ebből két következtetést is levonhatunk: egyrészt a vadászok korának változása mögött javarészt nem vadászokra nézve specifikus, hanem a magyar társadalom egészére is érvényes hatások állhatnak; másrészt, ha a vadásztársadalom öregedését szeretnénk megállítani, akkor olyan

kezdeményezésekre lesz szükségünk, amelyek képesek a társadalmunkban zajló demográfiai folyamatokat is ellensúlyozni.

VILÁGSZERTE CSÖKKEN A VADÁSZAT VONZEREJE

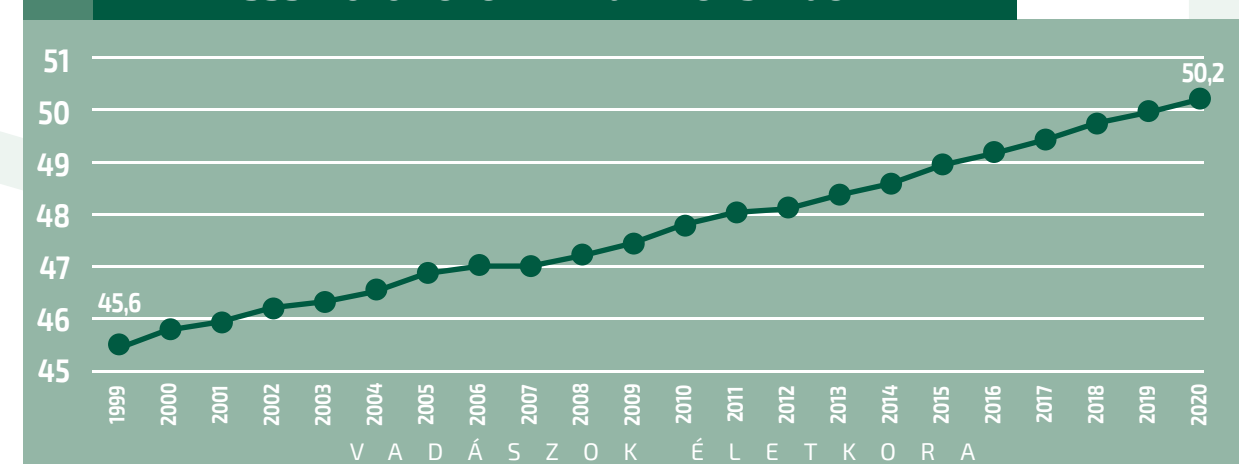
Ha a vadászok³ számának alakulását nézzük, már sokkal örömtelibb képet kapunk: 1999–2020 között alig kevesebb mint 49 ezerről 67 ezer fölé emelkedett a magyar vadászok száma. Ez a

38,3%-os emelkedés nemzetközi összehasonlításban is jó eredmény: míg az olasz (–33,8%⁴), spanyol (–31,1%⁵) és USA-beli (–17,9%⁶), norvég (–5,7%⁷) vadászok száma csökkent, addig a hazai változás még az egyébként növekedést felmutató országok

(például Németország (17,1%⁸) és Ausztria (16,6%⁹) mutatóit is bőven túlszárnyalja.

A képet persze árnyalja és a hazai növekedés egyik lehetséges magyarázatát adja, hogy a vadászok teljes népességhez viszonyított arányában a fenti országok többsége megelőz bennünket (2. táblázat). Tehát még a 38 százalékos feletti növekedés is kevés volt ahhoz, hogy a vadászok népességen belüli arányában a vezető országok közé kerülhessünk. A növekedéssel sokkal inkább a korábbi lemaradásunkat kezdtük el sikeresen ledolgozni.

1 ábra: A VADÁSZOK ÁTLAGÉLETKORÁNAK VÁLTOZÁSA 1999–2020 KÖZÖTT MAGYARORSZÁGON

¹Néhány példa: az USA-ban 2001–2016 között 4,5 évvel, 40 évre emelkedett a vadászok átlagéletkora; Norvégiában 2008–2020 között a férfi vadászok átlagéletkora 2,65 évvel, 48,1 évre emelkedett; Franciaországban a változásról nincs adatunk, de azt tudjuk, hogy 2015-ben a vadászok átlagéletkora igen magas, 52,9 év volt. Németországban a férfi vadászok átlagéletkora 2016-ban 57 év volt. ²A magyar férfiak átlagéletkora az 1999-es 36,5 évről 2020-ra 40,6 évre emelkedett. Mivel ebben a 18 év alatti férfiak is benne vannak, így ezt az értéket nem érdemes a vadászok átlagéletkorával közvetlenül összehasonlítani. ³Pontosabban a vadászjegyet váltók számát. ⁴1999–2017; Forrás: Italian National Institute of Statistics. ⁵1999–2016; Forrás: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. ⁶1996–2016; Forrás: 2001 and 2016 National Survey of Fishing, Hunting and Wildlife-Associated Recreation. ⁷2001–2020; Forrás: Statistisk Sentralbyrå. ⁸1999–2020; Forrás: Deutscher Jagdverband. ⁹1999–2020; Forrás: Lebensministerium és Statistik Austria.

SZICETI EDIT

A NŐK SZEREPE

A vadászat népszerűségének, társadalmi elfogadtatásának alakulása és a vadászok jövőbeni bázisa szempontjából is izgalmas kérdés, hogy miként alakul a női vadászok száma itthon. Ugyan arányaiban jelentősen, közel 3,7-szeresére növekedett a nők aránya a vadászok körében, de még 2020-ban is csupán 4,7 százalékot értek el. A női vadászok számának növelése nem éppen egyszerű, de komoly potenciállal kecsegtető eszköze lehet a vadászok számának jövőbeni emelésében, fenntartásában.

KOROSZTÁLYOK AKKOR ÉS MA

A 3. ábrán együtt mutatjuk be a vadászok számának és korának változását. A harmas ábra bal oldala a vadászok korosztály szerinti eloszlását mutatja 2000-ben, míg a jobb oldal ugyanezt 2020-ban. Az ábra számos érdekességet tartalmaz, de kiemelnénk közülük néhányat.

1. A vadászat vonzereje nem csökkent a fiatalok körében, hiszen 1999-hez képest nem csökkent a 35 év alatti vadászok létszáma (igaz,

arányuk az összes vadász között csökkent).

2. Egyre többen csatlakoznak a vadászok köréhez 40 éves koruk felett – ezt illusztrálja, hogy például a 2020-ban 40–49 éves korosztálynak (18 ezer fő) 2000-ben még csak alig harmada vadászott (ők ekkor még a 20–29-es korosztályt képviselték).

3. Az elmúlt évek jelentős növekedésének forrása javarészt a 60 év feletti vadászok számának bővüléséből származott: az 1999-ben kiemelkedő számú 40–55 év közötti korosztály tagjai zömében 2020-ban is aktívan vadásznak (igaz, immár a 60 feletti korcsoportban), és ezzel jelentősen megnövelték napjaink vadászainak 60 feletti korosztályai méretét; mivel a jelenlegi 40–55 éves korosztály már sokkal kevésbé haladja meg a 60 év feletti korcsoport méretét, mint 2000-ben, ezért az elmúlt évekhez hasonló növekedés a 60 feletti vadászok számában már nem várható.

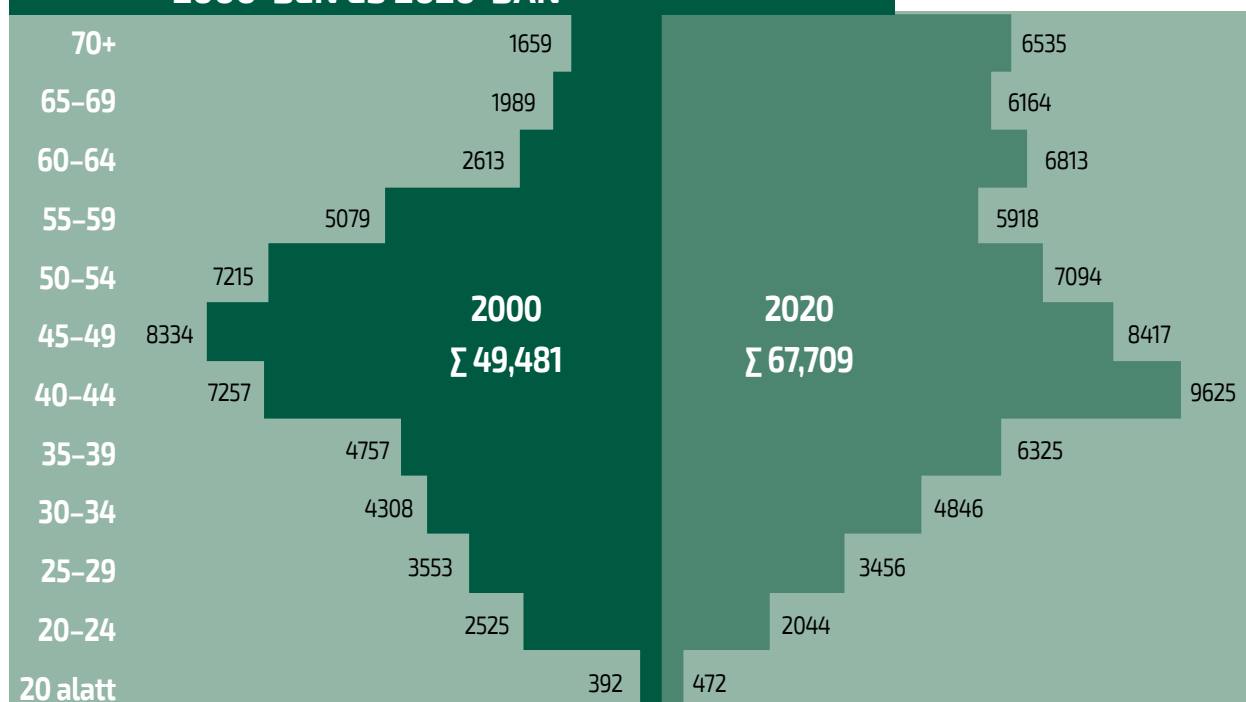
Mindebből arra következtetünk, hogy a vadásztársadalom bővülése le fog lassulni a következő években.

A vadászat vonzereje nem csökkent a fiatalok körében, hiszen 1999-hez képest nem csökkent a 35 év alatti vadászok létszáma

2 táblázat: **A VADÁSZOK SZÁMÁNAK ÉS ARÁNYÁNAK MUTATÓI NEMZETKÖZI KITEKINTÉSBEN**

ORSZÁG	VADÁSZOK SZÁMA	VADÁSZOK ARÁNYA
USA (2016)	11 453 000	3,59%
Norvégia (2020)	135 660	2,53%
Spanyolország (2016)	826 777	1,78%
Olaszország (2017)	543 795	0,90%
Ausztria (2019)	131 464	1,48%
Németország (2019)	397 414	0,48%
Magyarország (2020)	67 709	0,69%

3 ábra: A VADÁSZOK SZÁMA KORCSOPORTONKÉNT 2000-BEN ÉS 2020-BAN

TERÜLETI ELTÉRÉSEK

Eddig az országos adatokat vizsgáltuk, de érdemes egy pillantást vetnünk a megyei szintű mutatókra. Az alábbi táblázatban megmutatjuk a vadászok számának, átlagéletkorának, illetve a női vadászok arányának megyei adatait.

Itt szintén csak néhány érdekességet szeretnénk kiemelni, de mindenkit bátorítunk az adatok böngészgetésére.

1. Megfigyelhető az a tendencia,¹⁰ miszerint gyorsabban nőtt az átlagéletkor azokban a megyékben, ahol kevésbé emelkedett a vadászok száma; ennek oka vélhetően az, hogy ahol kevesebb az új (és vélhetően fiatalabb) vadász, ott ők kevésbé tudták kompenzálni az életkor emelkedésének hatásait.

2. Ugyancsak megfigyelhető, hogy a nők nagyobb térhódítása a vadászok körében szintén tudta lassítani a vadászok átlagéletkorának változását.¹¹

3. A legidősebb vadászok a fővárosban és Pest megyében laknak, ahol az átlagéletkor közel 2 évvel magasabb az országos átlagnál (52 év).

4. A legfiatalabb vadászok a Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Győr-Moson-Sopron, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Békés, Bács-Kiskun, Baranya, és Főváros és Pest megyékben laknak, ahol az átlagéletkor közel 2 évvel alacsonyabb az országos átlagnál (48 év).

© SZIGETI EDIT

¹⁰ 0,46-os korrelációs értéket kapunk a vadászok átlagéletkorának és a vadászok számának változása megyénként mutatók között.
¹¹ 0,51-es korrelációs értéket kapunk a vadászok átlagéletkorának és a női vadászok arányának változása megyénként mutatók között.

MEGNYUGODHATUNK?

Összefoglalva a fenti adatokat, megállapíthatjuk, hogy az elmúlt 21 évben idősödő, de jelentősen bővülő vadásztársadalomról beszélhetünk. Az átlagéletkor emelkedése ráadásul összhangban van a magyar férfiakra jellemző mutatóval, tehát nem is csak a vadászokra jellemző tendenciáról van szó.

Ezek alapján nem tűnik indokoltnak sem a vészharang kongatása, sem azonnali intézkedések bevezetése a vadászok „előregedése” kapcsán.

Ha azonban a nemzetközi mutatókat, tendenciákat is figyelembe vesszük, már kevésbé nyugodhatunk meg: a vadászok csökkenő létszáma mögött olyan nehezen megállítható szociológiai, demográfiai folyamatok zajlanak (az idősödő társadalom mellett például az

urbanizáció vagy a vadvilággal alig érintkező fiatalok növekvő aránya), amelyek hatásai bennünket is el fognak érni. Nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy a vadászok számának hazai növekedése – az átlagéletkor emelkedése mellett – már rövid távon is lassulni fog. Ha nem is látszik szükségesnek azonnali beavatkozás, a későbbi döntések megalapozásához mindenképpen érdemes a vadásztársadalom adatainak további és részletesebb elemzése, illetve a vadásszá válás motivációjának, korlátainak jobb megértése.

Tábori Tamás
vadgazdamérnök-hallgató

Berger Andor
vadgazdálkodási főmunkatárs

4 ábra: A VADÁSZOK NÉHÁNY DEMOGRÁFIAI MUTATÓJA 2020-BAN ÉS VÁLTOZÁSA 1999-HEZ KÉPEST MEGYEI BONTÁSBAN

Megyék	VADÁSZOK SZÁMA		VADÁSZOK ÁTLAGÉLETKORA		NŐK ARÁNYA	
	2020	Változás	2020	Változás	2020	Változás
Baranya	3 047	29,1%	49,8	10,2%	4,9%	227%
Bács-Kiskun	4 607	57,0%	49,4	9,1%	5,7%	255%
Békés	2 998	20,0%	50,4	9,7%	6,4%	112%
Borsod-Abaúj-Zemplén	4 516	37,1%	49,5	7,5%	4,6%	291%
Csongrád-Csanád	2 652	35,9%	49,9	11,2%	5,5%	90%
Fejér	2 991	60,5%	49,6	11,8%	4,6%	147%
Győr-Moson-Sopron	3 646	65,1%	49,3	7,9%	4,4%	292%
Hajdú-Bihar	3 402	86,1%	49,2	9,4%	3,4%	171%
Heves	2 794	10,7%	51,8	13,4%	4,6%	153%
Komárom-Esztergom	1 998	52,1%	50,1	10,4%	4,5%	157%
Nógrád	1 863	14,9%	50,8	12,0%	4,0%	244%
Főváros és Pest	11 954	33,3%	52,0	10,3%	4,6%	108%
Somogy	3 703	35,6%	50,4	9,5%	5,6%	253%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4 165	62,8%	48,3	10,7%	3,2%	243%
Jász-Nagykun-Szolnok	2 849	25,5%	50,7	11,6%	4,4%	94%
Tolna	2 631	23,3%	49,9	12,5%	5,4%	248%
Vas	2 212	45,7%	48,7	7,2%	5,4%	292%
Veszprém	2 996	32,4%	50,2	12,3%	4,6%	171%
Zala	2 685	26,4%	50,1	10,5%	4,1%	238%
Vadászok összesen	67 709	38,3%	50,2	10,1%	4,7%	169%

Kis megye – nagy összefogás

AZ „ISMERD MEG A VADÁSZOKAT” IFJÚSÁGNEVELŐ PROGRAM KERETÉBEN MEGVALÓSULÓ MEGYEI OKTATÓKÖZPONTOK BEMUTATÁSÁT A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI ÁLLANDÓ VADÁSZATI KIÁLLÍTÁSSAL ÉS OKTATÓKÖZPONTTAL FOLYTATJUK. SZALAI ÁRPÁDDAL, A VADÁSZKAMARA MEGYEI SZERVEZETÉNEK ELNÖKÉVEL BESZÉLGETTÜNK.

– A megyei kamara évek óta elkötelezett az ifjúság nevelése mellett...

– Az „Ismerd meg a vadászokat” program-sorozat keretében már két esztendeje szervezünk iskolai vándorkiállításokat. Az alapelképzelés az volt, hogy három oktatási intézményben két-két kiállítóvitrint helyezünk el két hónapos időtartamra, melyeket vadászati témájú tárgyakkal, eszközökkel töltünk meg, de idővel a kiállítást ismeretterjesztő előadásokkal is kiegészítettük.

– Hogyan esett a választás a kiállításnak otthont adó épületre?

– Nem csupán a kamara székházát kerestük, hanem – egy széles társadalmi réteg számára elérhető – természeti-vadászati ismeretterjesztő centrumot kívántunk létrehozni, mely tömegeket vonz. Az sem a véletlen műve, hogy az épület Tatabánya történelmi főutcáján, a Jászai Mari Színház (korábban Népház) melletti Liget szélén található, hiszen már a helyszín-választással, valamint az épület jellegével is

azt szerettük volna sugallni, hogy a vadászathoz a történelmiség is hozzátartozik.

– Végül az egykori bányakapitányság épülete mellett tettük le a voksunkat.

– Az 1920-as években épült ingatlant – amelyet eredetileg a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. építtetett a felső vezetői számára – 2019 májusában, Tatabánya megyei jogú város önkormányzatától, pályázat útján sikerült a területi szervezetünknek megvásárolnia. Az épület teljes körű felújítását követően, a megyei kamara 2020 májusától már itt működik, a nyár óta pedig a vadászvizsgákra is itt kerül sor. Érdeklődéssel jegyzem meg, hogy Tatabánya neves szülőtte, Reviczky Gábor szín-művész is egykor e házban élt. Szándékaink szerint a magyar erdők nagy-követeként számon tartott, Kossuth- és Jászai Mari-díjas művész is részt vesz majd az Oktatóközpont ünnepélyes – 2021 nyár végére tervezett – megnyitóján, és egy kis ünnepi beszéddel is készül.

– Mit tartogat a látogatóközpont az érdeklődők számára?

– A Komárom-Esztergom Megyei Állandó Vadászati Kiállítás és Oktatóközpont – melynek létrehozására az „Egy a természettel” Nonprofit Kft. pályázatain nyert támogatások mellett az Országos Magyar Vadászkamara központjának támogatása, valamint a megyei vadászkamara saját forrásai adtak lehetőséget – a világkiállítást követően is a Természeti-vadászati ismeretterjesztés megyei centrumaként fog működni. A központ 300 négyzetméterén, a kiállítótereken túl, az elméleti oktatást szolgáló és gyakorlóhelyiségeket, könyvtárat, valamint egy kiszolgálóirodát alakítunk ki. A kiállítóterben a vadászati eszközök és a preparátumok mellett színvonalas trófeagyűjtemény is helyet kap. A pedagógusok számára a kihelyezett környezetismereti órák megtartására is lehetőséget nyújtunk. Interaktív táblák, valamint nagyméretű, érintőképernyős monitorok teszik lehetővé a fiatalok számára, hogy

játékos formában sajátíthassák el az ismereteket, de akár a szimulációs lövészetet is kipróbálhatják. Nem csupán őket várjuk azonban az oktatóközpontba, hiszen a látnivalók széles spektrumon mozognak, és ennek megfelelően a célközönségünk is. Meg akarjuk szólítani a nem vadászó laikusokat is: arra törekszünk, hogy a vadászat, a vadászok társadalmi megítélése pozitív irányába változzék, és a mi feladatunk az is, hogy felkeltsük a fiatalok érdeklődését a természet-közi szakmák iránt.

Az oktatóközpont a világkiállítást követően is a természeti-vadászati ismeretterjesztés megyei centrumaként fog működni

Mindemellett maguknak a vadászoknak is szeretnénk hasznos ismereteket közvetíteni, sőt vadászskürtös oktatást is tervezünk. Túl ezen, a közösségi élet fellendítését is célul tűztük ki, a jövőben ugyanis, amint a járványügyi helyzet enyhül, egy – két-heti rendszerességgel működő – vadászklub indítását is előirányoztuk.

– Honnan származnak a kiállítási tárgyak?

– Az ismeretterjesztő centrum kialakításában az elsők között vagyunk annak ellenére, hogy a legkisebb megye vagyunk, és a legki-

sebb költségvetéssel is gazdálkodunk; mindenképpen szükség volt tehát a megye vadászainak összefogására. Büszkéek vagyunk megyénk összetartó vadásztársadalmára, hiszen sok kiállítási tárgyat ők bocsátottak rendelkezésünkre.

– Köztudott, hogy a vadásztársadalom kötelességének tekinti a környezeti nevelést...

– Ennek a munkának óriási szerepe van a környezettudatos magatartás kialakításában, és mi, vadászok, akik közvetlen kapcsolatot ápolunk a természettel, hitelesen tudjuk átadni mindazt a tudást és tapasztalatot, amit az évek során elsajátítottunk. Erről egy Szent-Györgyi Albert-idézet jut eszembe, ami hűen tükrözi a hitvallásomat: „A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel...” Megingathatatlan szándékunk, hogy ezt tudatosítsuk a felnövekvő generációban.

Vízi Edit

Felhívás CACIT mindenesvizsla-versenyre

Az Országos Magyar Vadászkamara (a MEOESZ-szel való együttműködés alapján) **2021. október 8–10. között**, az „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világkiállítás keretében **CACIT mindenesvizsla-versenyt** rendez, melyre hazánkon kívül 8 országból (Ausztria, Csehország, Franciaország, Lengyelország, Németország, Románia, Szerbia, Szlovákia) várunk nevezéseket.

A VERSENYEN ÖSSZESEN 21 VIZSLA ÉS VEZETŐJE VERSENYEZ A CACIT CÍMÉRT A MEOESZ ÉRVÉNYES VADÁSZKUTYAVIZSGA- ÉS VERSENYSZABÁLYZAT „MINDENES VERSENY VIZSLÁK RÉSZÉRE” FEJEZETE SZERINT.

Magyarországot 7 páros (vizsla és vezetője) képviseli a versenyen.

Jelen felhívás célja a Magyarországot képviselő versenyzőpárosok megtalálása és kiválasztása.

A felhívásra beérkező jelentkezők részére 2021 augusztusában a fenti szabályzat alapján válogatót rendezünk legfeljebb 20 kutya és vezetőik részére. Azt, hogy az októberi nemzetközi versenyen kik képviselik hazánkat, elsősorban a válogatón elért eredmény dönti el.

Az októberi CACIT-versenyre történő nevezés feltétele a válogatón való részvétel, de a válogatón való szereplés nem jelent egyben automatikus nevezést.

Nagyszámú érdeklődő esetén a szervezők fenntartják a jogot, hogy a válogatón részt vevőket a jelen felhívásra jelentkezők közül választják ki. Előnyt élveznek azok a kutyák, amelyek mindenesvizsla-versenyen/vizsgán minősítést szereztek, illetve a vadászkamara által rendezett főversenyen legalább a regionális válogatóversenyeken minősítést értek el.

JELENTKEZÉSI FELTÉTELEK

KUTYA

- FCI VII-es fajtacsoport;
- magyar vagy honosított származási lap;
- sikeres ÖTV;
- érvényes oltási igazolás.

KUTYAVEZETŐ

- a 2021/2022. vadászati évre érvényes vadászjegy;
- nem áll a kynológiával kapcsolatos hatósági, vadászkamarai vagy fajtaklubi vizsgálat, eljárás alatt;
- egy tulajdonos egy kutyával vehet részt a versenyen – a vizslát a nevezésben megjelölt vezető vezetheti a versenyen.

Jelentkezni lehet a vadászkamara honlapjáról letölthető jelentkezési lap kitöltésével és a vizslavezető lakhelye szerint illetékes területi szervezet kynológusának jóváhagyásával, az info@omvk.hu e-mail-címre történő megküldésével.

A megyei kynológusok elérhetősége:

Az e-mail tárgymezőjébe kérjük a „CACIT mindenesvizsla-verseny – 2021. Vadászati Világkiállítás” szöveget feltüntetni.

Jelentkezési határidő: 2021. május 20.

Országos Magyar Vadászkamara

A toxinok a felelősök?

KUTATÁSI PROGRAM INDULT A MIKOTOXINOK VADGAZDÁLKODÁSI HATÁSAINAK FELMÉRÉSÉRE

NAPJAINKBAN A VADEGÉSZSÉGÜGGYEL, A VADBETEGSÉGEKKEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK EGYRE GYAKRABBAN KERÜLNEK ELŐ A VADGAZDÁLKODÁSI SZAKMAI FÓRUMOK MELLETT AZ ÉRDEKLŐDŐ SPORTVADÁSZOK KÖRÉBEN IS.

OROSZ GYÖRGY

Erre a mára sajnos mindenki által ismert, közvetve vagy közvetlenül megtapasztalt afrikai sertéspestis mellett más, ismeretlen eredetű rendellenességek, elhullások és szaporodásbiológiai jelenségek is alapot adnak. Példaként említhetjük a dák mellett már a más szarvasféléknél is megjelent és egyre jelentősebb méreteket öltő agancstő-rendellenességeket, de az elmúlt években több helyen figyeltek meg az őzzel és a mezei nyúlal kapcsolatban is szaporodási problémákat és jelentős elhullásokat, amely jelenség különösen érzékenyen érinti az apróvad fajok állományainak évtizedes csökkenése miatt egyébként is nehezebb helyzetben lévő alföldi vadászatra jogosultakat.

A fentiek ismeretében nem csoda, hogy a vadegészségügyi kérdések a vadbiológiai kutatások körében is egyre nagyobb figyelmet kapnak. A vadászoktól és vadászatra jogosultaktól kapott visszajelzések alapján szinte nem volt kérdés, hogy a vadászkamara 2020-tól induló, vadbiológiai kutatásokat támogató programjának forrásaiból először az őzzel és mezei nyúlal kapcsolatos, a bevezetőben már említett problémák okainak vizsgálatát kezdeményezte.

Az őzelhullásokkal kapcsolatban már az előző években is történt több, kisebb léptékű vizsgálat, de ezek nem voltak elegendőek a probléma okainak részletes feltárásához. Az új vizsgálati irányt a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Vidékfejlesztési Intézetének vezetője, prof. dr. Szemethy László adta meg a vadászkamara problémafelvetéseire.

A PTE az Agrárminisztérium Vadgazdálkodási Főosztályával és több kutatóhellyel

együttműködve, már korábban elindított egy kutatási programot, amelynek célja a dám agancstő-rendellenességei okainak vizsgálata. A vizsgálat első évei során elért, figyelemre méltó eredmények ismertetése nem tárgya jelenlegi írásunknak; annyit azonban fontos megemlíteni, hogy a vizsgálatot elindító látványos elváltozások mellett a dám esetében súlyos szaporodási rendellenességekre is fény derült. A problémák kiváltó okai az eredmények alapján nem paraziták, vírusok vagy baktériumok, hanem a táplálékkal felvett toxinok.

A szántóföldi vagy raktári penészgombák által termelt mikotoxinok régóta ismertek az élelmiszer-higiéniában, a háziállat-takarmányozásban, és a vadgazdálkodók számára sem újdonság, hogy a penészes takarmányok etetése miért szigorúan tilos! A probléma mértéke azonban a globális klímaváltozás következtében egyre szélsőséesebb időjárás miatt mind nagyobb méreteket ölt a mérsékelt égövi éghajlaton is. A Kárpát-medencében is egyre gyakoribb a hosszan tartó, gyakran aszályal párosuló hőség és a hirtelen érkező, nagy mennyiségű csapadék.

Ezek az időjárási jelenségek egyfajta sokkhatásként fokozzák a penészgombák toxintermelését, így egyre többféle toxin jelenik meg egyre nagyobb mennyiségben főleg a természetben növényeken, de újabban a természetes növénytakarón is.

Az eddigi eredmények alapján a különféle toxinok a vadfajokban a már említett agancstő-rendellenességek mellett szaporodási zavarokat, daganatokat, illetve máj- vagy vesekárosodást is okozhatnak.

A fenti eredmények és problémakör ismeretében merült fel, hogy érdemes lenne megvizsgálni az őz és mezei nyúl esetében tapasztalható problémák és a mikotoxinokkal való szennyezettség közötti összefüggéseket. A vizsgálatok végrehajtására a vadászkamara – a megfelelő testületi döntések megszületése után – a PTE Vidékfejlesztési Intézetét bízta meg. Így indulhatott el „A mezei nyúl és az őz állománycsökkenésében a mikotoxikózisok lehetséges szerepének vizsgálata alföldi élőhelyeken” című kutatási program, melynek

A probléma mértéke a globális klímaváltozás következtében egyre szélsőséesebb időjárás miatt mind nagyobb méreteket ölt a mérsékelt égövi éghajlaton is

célja, hogy az észlelt rendellenességek és a mikotoxin-szennyezettség közötti esetleges összefüggésre rámutasson, illetve megbecsülje a jelenség területi kiterjedését, és javaslatokat adjon a megelőzésére.

A kutatási programban önkéntes alapon vehetnek részt a vadászatra jogosultak. A program négy, egymásra épülő részből áll: szisztematikus állománymegfigyelés (monitoring), terítékvizsgálat zsigereléskor, agancsvizsgálat terítéken és trófeabírálaton, valamint mintagyűjtés laboratóriumi vizsgálatra (vadászati idenyben). A négy programrész közül talán legfontosabb, de egyben a legjelentősebb szakértelmet és munkabefektetést igénylő a laborvizsgálat, melyhez a résztvevőknek a részletesen kidolgozott protokoll alapján kell különféle szervmintákat, szövetmintákat, vérmintát és az emésztőrendszer különböző

részeinek tartalmából származó mintákat szolgáltatniuk. A vizsgálatok elkezdését sajnos jelentősen késleltette az egész 2020-as évet meghatározó koronavírus-járvány. Ennek ellenére a nyár folyamán megkezdődhetett a kutatási program szervezeti felépítésének kidolgozása és a program lehetséges résztvevőinek tájékoztatása. A kutatás végrehajtására a vadászkamara a területi szervezeteinek bevonásával az egész Alföldre kiterjedő koordinátori hálózatot hozott létre, amelynek tagjai a szervezési feladatok mellett segítik a programban részt vevő vadászatra jogosultak és a központi szervezet, valamint a kutatást vezető intézet közötti kommunikációt. A program végrehajtásában a vadászatra jogosultakkal napi kapcsolatban lévő tájegységi fővadászok is pótolhatatlan segítséget nyújtanak.

Cikkünk 2021. március végi megírásakor már lezárult a mezei nyúl és az őzsuta mintavételezése, zajlik a beérkezett minták feldolgozása.

A mintagyűjtés első szakaszában 6 megye 16 vadászatra jogosultja vett részt, de várhatóan több vadászterület csatlakozik még a megfigyelések és az őzbak mintavétele kapcsán.

A fenti rövid ismertető – bár a kutatás eredményeiről még nem számolhat be – reményeink szerint felkeltette a vizsgált jelenségekkel érintett vadgazdálkodók és a téma iránt érdeklődő vadászok figyelmét. Terveink szerint még az idei év folyamán eredményeket is közölhetünk, és – ami talán még fontosabb – az ezekből következő, a gyakorlatban is használható következtetéseket is levonhatjuk.

Prof. dr. Szemethy László
Pécsi Tudományegyetem Vidékfejlesztési
Intézetének vezetője

Rung Áron
vadgazdálkodási főmunkatárs
Országos Magyar Vadászkamara

BLAUMANN ÖDÖN

E-lőtérrel a lőkészségért

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI TERÜLETI SZERVEZETE 2019-BEN ÉS 2020-BAN NAGY ÉRTÉKŰ BERUHÁZÁST VITT VÉGHEZ. EZZEL VÉGRE MÉLTÓ KÖRNYEZETBE KERÜLT A TÖBB MINT 4200 VADÁSZT KÉPVISELŐ MEGYEI SZERVEZET APPARÁTUSA.

Az új székház megvásárlásában az Országos Magyar Vadászkamara nyújtott támogatást, míg a berendezések és eszközök beszerzése nagyjából az „Egy a Természettel”

Vadászati és Természeti Világkiállítás szervező Egy a Természettel Nonprofit Kft. pályázati segítségével valósult meg.

Az új székházat – amelynek ünnepélyes átadása a pandémiás helyzet függvényében fog majd megtörténni – azzal a nem titkolt céllal álmodták meg, hogy ott olyan új szolgáltatásokat vehetnek igénybe a megye vadászhai, amelyekkel fejlődhetnek, javíthatják képességeiket. A

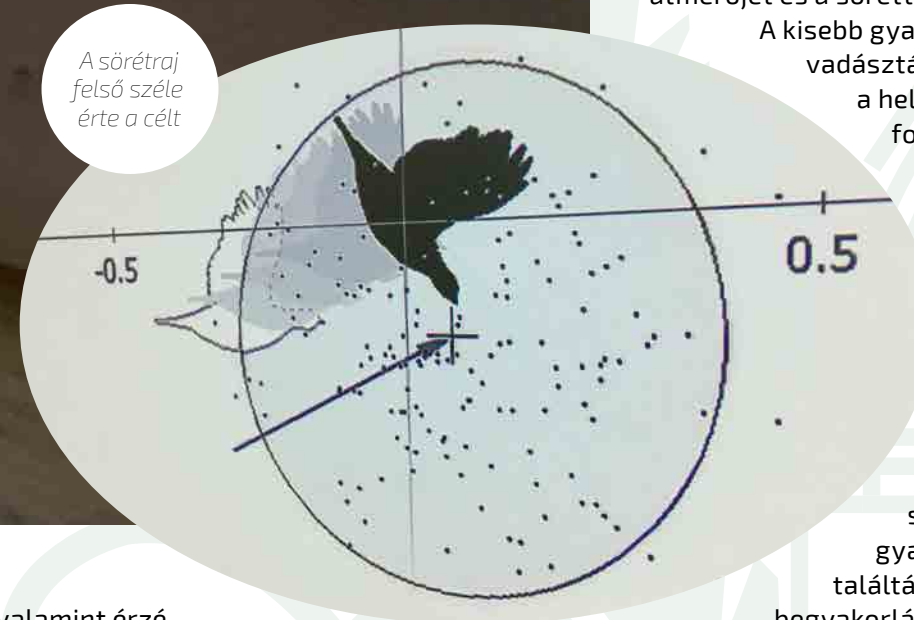
Már többen is éltek e lehetőséggel, mely mindenkinek elnyerte a tetszését

folyamatosan bővülő vadászati könyvtár vagy a családi program lebonyolítására is alkalmas park és filagória is tartalmaz elfoglaltságot nyújt, azonban az egyik szolgáltatás országos szinten is kiemelkedő. Ez pedig a hazánkban néhány éve megjelent lőkészségfejlesztő szimulátor. Nevezhetnénk stílszerűen e-lőtérnek is, de a rendszer tudása egyes szegmensekben messze felülmúlja a hagyományos lőtereket. Sokatmondó, hogy az

Európa-bajnok ifj. Szakács Zoltán is csiszolta rajta tudását.

Maga a szimulátor egy nagy teljesítményű kivetítőtől és a hozzá tartozó számítógéptől,

A sörétraj felső széle érte a célt

valamint érzékelőegységekből áll.

Ezek az érzékelők kerülnek a használat során a vadász saját puskájára, s rögzítik a lövés minden mozzanatát. Lehetőség van a céltárgy kézi és hangra történő indítására is, de nem ez a rendszer fő erénye. Mivel a program segítségével minden lövés visszanezhető, álló- és mozgókép formájában is, a mozgás, az elsütés kiértékelhető. Így már néhány lövés után kiderül, hogy miért történik a hibázás. A kirajzolt mozgásgörbe pedig vitán felül meggyőzi a használatát a tényleges mozgásról, s nem marad benne kétely a sikertelenség okáról. Az e-lőtérrel használva gyakran előfordul, hogy a vadász teljesen mást gondol az általa végzett

mozdulatról, mint ami valójában történik. Az eddigi tapasztalatok alapján a gyakorlást végző gyakran már 10–15 lövés után megérti a hiba okát, és meglepően gyorsan tudja azt korrigálni. Ezzel olyan, rosszul beidegződött mozdulatokat lehet javítani, melyek esetleg évek óta gátolták a jobb eredmény elérésében.

A rendszer mind golyós, mind sörétes puska esetén meglehetősen nagy számú beépített pályával rendelkezik, de lehetőség van arra is, hogy személyre szabottan azt az egy-két szituációt gyakorolja vele a vadász, melyben gyengébb teljesítményt nyújt. Emellett a lőszer paraméterei is állíthatók, ami további tanulsággal szolgál a szűkítés méretét, a sörét átmérőjét és a söréttöltet nagyságát illetően.

A kisebb gyakorlattal rendelkező vadásztársak esetében sokszor a helyes beállítás és kíváncsiság fogás besúlykolására is igen alkalmas a rendszer, hiszen a puska nem rúg vissza, így a fejlődni vágyó nimród egyetlen alkalommal akár 5–600 lövést is tehet.

A szimulátor természetesen nem képes pótolni a valós lövés élményét s az ott megszerzendő

gyakorlatot, de nem is erre találták ki, hanem a jó mozdulat

begyakorlására és a hibák tudatos kijavítására. Ezért fontos hangsúlyozni,

hogy a begyakorolt technikát a lőtérben, valós körülmények között kell tökéletesre csiszolni.

A rendszer vadászaink fejlődését szolgálja, melyet pénteki napokon tudnak igénybe venni, előzetes bejelentkezés alapján.

Már többen is éltek e lehetőséggel, mely mindenkinek elnyerte a tetszését. Kollégáimmal úgy találtuk, hogy 45–50 perc bőven elegendő egy személynek, mivel utána már ellankad a figyelmük, elfáradnak.

**Fazekas Gergely titkár
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei
területi szervezet**